

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3317/2019. (XI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéltábla Pk.III.50.013/2019/2. számú végzése, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 222. § (1) bekezdésének „az ügyben érintett” szövegrésze és 224. § (3) bekezdése c) pontjának a személyi azonosítóra vonatkozó része alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély (Páger Ferenc, a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője útján (Dr. Fekete Tünde Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Fekete Tünde) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Pécsi Ítéltábla Pk.III.50.013/2019/2. számú végzésével szemben. Az Abtv. 28. §-a alapján azt is kérte, hogy – szükség esetén, amennyiben nem a bírói értelmezés, hanem a jogszabály okozza az alaptörvény-ellenességet – az Alkotmánybíróság állapítsa meg – az álláspontja szerint az ügyében alkalmazott – Ve. 222. § (1) bekezdésének „az ügyben érintett” szövegrésze, valamint 223. § (3) bekezdése c) pontjának a személyi azonosítóra vonatkozó része alaptörvény-ellenességét és semmisítse ezeket meg, vagy a 223. § (3) bekezdését egészítse ki „vagy személyi igazolvány száma” tartalomra. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg a Ve. 223. § (3) bekezdését, mert a tartalmilag kifogásolt rendelkezést a Ve. 224. § (3) bekezdésének c) pontja tartalmazza, ezért vizsgálata során a Ve. ez utóbbi rendelkezését vette figyelembe.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként az indítványozó, mint a versendi független polgármesterként nyilvántartásba vett kérelmező, kifogást terjesztett elő a Versendi Helyi Választási Bizottságnál (a továbbiakban: HVB), mivel álláspontja szerint a bizottsági tagok túlnyomó része nem volt pártatlan, a szavazó lapok száma nem egyezik a névjegyzékben szereplő aláírásokkal, ezért megsértették a választás alapelveit. A HVB a kifogást 58/2019. (X. 15.) számú HVB határozatával elutasította. Az indítványozó a döntés ellen fellebbezést nyújtott be, melyet a Baranya Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 80/2019. (X. 17.) számú TVB határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasított. A TVB hivatkozott a Ve. 231. § (1) bekezdésének d) pontjára, mely szerint a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha az nem tartalmazza a 224. § (3) bekezdésében foglaltakat. Megállapította, hogy a fellebbezés nem tartalmaz jogszabálysértésre hivatkozást és nem tartalmazza az indítványozó személyi azonosítóját, így nem felel meg a 224. § (3) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt feltételnek.
- [3] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Pécsi Ítéltáblához, amely az alkotmányjogi panasszal megsemmisíteni kért Pk.III.50.013/2019/2. számú végzésével a TVB határozatát helybenhagyta. A bíróság – többek között – rögzítette: „a TVB a sérelmezett határozatával nem a választás eredménye elleni fellebbezést, hanem a kérelmező kifogását elutasító HVB határozat elleni fellebbezést utasította el érdemi vizsgálat nélkül. Az ítéltáblának a kérelmező bírósági felülvizsgálata kapcsán abban a kérdésben kellett elsőként állást foglalnia, hogy a TVB érdemi vizsgálat nélkül elutasíthatta-e a határozatában megfogalmazott indokok alapján a fellebbezést. A fellebbezés tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy abban a kérelmező nem jelölte meg a személyi azonosítóját. A Ve. 224. § (3) bekezdés c) pontja alapján azt a fellebbezésnek feltétlenül tartalmaznia kell, és [...] annak hiányát nem pótolhatta azzal, hogy személyazonosító igazolványának számát a fellebbezésében megjelölte. A Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontjának kötelező rendelkezése folytán a TVB-nek a fellebbezést már ebből az okból el kellett utasítania. [...] A fellebbezés hiányai a felülvizsgálati eljárásban nem pótolhatók, ezért az először a bírósági felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseket az ítéltábla érdemben nem vizsgálhatta, csupán azt, hogy a TVB az előterjesztett fellebbezés keretein belül jogszabály-

sértés nélkül döntött-e annak érdemi vizsgálat nélküli elutasításáról. A TVB határozatában megjelölt hiányok fennálltak, ezért a TVB határozata nem jogszabálysértő.”

- [4] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott, a hatékony jogorvoslathoz való jogának a sérelmét állította. Álláspontja szerint a Pécsi Ítéltábla azáltal sértette meg a hatékony jogorvoslathoz való jogát, hogy érdemi vizsgálat nélkül hagyta helyben a TVB határozatát. Mindkét fórum formai okra, nevezetesen arra hivatkozott, hogy a fellebbezés nem tartalmazta az indítványozó személyi azonosítóját. Bár ez tényszerűen igaz, azonban a fellebbezésben megjelölte a személyazonosító igazolványának a számát és ezáltal személye beazonosítható volt, a bírósági eljárás során pedig már megadta a személyi azonosítóját. A Ve. nem tartalmaz értelmező rendelkezést a személyi azonosítóra; az indítványozó az eljárás során beazonosítható volt. Ehhez kapcsolódóan indítványozta a Ve. 224. § (3) bekezdése személyi azonosítóra vonatkozó részének a megsemmisítését, „illetve kiegészítését »vagy személyi igazolvány száma« tartalomra”. Hangsúlyozta: „ez a formai ok nem okozhatja olyan jogsérelmet, melyek egyébiránt a hatékony jogorvoslat ellen hatnak”. Az indítványozó ezen túlmenően kifejtette, hogy nézete szerint a jogorvoslathoz való jog kiterjed a választási szervek által hozott döntések elleni jogorvoslatra is. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéltábla döntése „azáltal, hogy elutasította lényegében vizsgálat nélkül és formai okokra hivatkozva felülvizsgálati kérelmemet, megszünteti az ügyemben eljárt választási szervek álláspontom szerint tisztességtelen – részrehajló, törvényellenes – eljárása orvoslásának egyetlen eljárási garanciáját is. Az Alaptörvény XIV. cikk [helyesen: XXIV. cikk] (1) bekezdése a jogorvoslathoz való jogtól függetlenül biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot is a hatósági eljárásokban. Ez a jog a polgárok minden hatósági »ügyére« kiterjed. E jogomat sértette a HVB, amikor a hivatkozott elsőfokú határozatában nem vizsgálta meg jogszabályszerűen az általam elé tárt tényeket és bizonyítékokat, majd a HVB ezen jogszabálysértő magatartását a TVB sem vizsgálta meg érdemben. Panaszom tárgya azonban nem önmagában a tisztességes eljáráshoz való jogom sérelme. Álláspontom szerint a jogorvoslathoz való alapvető alkotmányos jog rendeltetése – és kiterjesztése a tisztességes eljárás követelménye alá vont eljárásokra – részint épp az, hogy a tisztességes eljárás sérelmeit orvosolja. [...] A jogorvoslathoz való alapvető jogom tehát a választási szervek tisztességes eljárásának garanciájaként ugyanolyan alkotmányos rendeltetést hivatott betölteni, mint a hatósági döntések tisztességes eljárásának garanciájaként. Ez is alátámasztja tehát, hogy a Bírói Döntés a jogorvoslathoz való alapvető jogomat korlátozza. A jogorvoslathoz való jog érvényre jutása a választási eljárásban a demokratikus választások garanciája. A választási eljárásban a másodfokon eljáró választási szervek döntései elleni bírósági felülvizsgálat indítványozásához szükséges érintettség Bírói Döntés szerinti értelmezése álláspontom szerint lehetetlenné teszi, hogy a jogorvoslathoz való jog betöltse alapjogi rendeltetését a választási eljárásban. A választási eljárások során jellemzően számos alkalommal következik be a választási eljárás alapelveinek sérelme anélkül, hogy az objektív jogsérelem egyszersemind a választási eljárás valamely szereplőjének egyéni jogát sértené. [...] A jogorvoslathoz való alkotmányos jog alaptörvény-konform értelmezése tehát ezen alkotmányossági követelmények érvényre juttatása érdekében a jogorvoslathoz való alapvető jogot ki kell terjessze azokra is, akiknek jogait vagy kötelezettségeit nem érinti a választási eljárás alapelveinek sérelmét érintő jogvita, de akiknek elsődleges érdeke, hogy Magyarország választásait valóban a jogállamiság elvének megfelelően bonyolítsák le.”
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint a fentiek miatt a Pécsi Ítéltábla döntése alaptörvény-ellenes jogértelmezésen alapul vagy a Ve. 222. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenes, ezért kérte azok megsemmisítését.
- [6] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A Pécsi Ítéltábla 2019. október 22-én hozta meg a végzését, melyet az indítványozó aznap átvett, az alkotmányjogi panaszát 2019. október 25-én postai úton nyújtotta be a Pécsi Ítéltáblára. Az Alkotmánybíróság ez alapján megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezettnek tekinthető.
- [7] Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének a) pontja szerint meg kell jelölni „azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza”, b) pontja szerint szintén meg kell jelölni „az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén

az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét”, az e) pont szerint pedig indokolást kell tartalmaznia „arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés [...] miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével”.

- [8] Az indítvány az alábbiak miatt nem felel meg ezeknek a követelményeknek. A Ve. 222. § (1) bekezdéséhez, valamint 224. § (3) bekezdése c) pontjához kapcsolódóan az indítványozó nem jelölte meg az Abtv. 26. § (1) bekezdését, ehelyett a 28. § (1) bekezdését hívta fel, amely az Alkotmánybíróság számára biztosítja a lehetőséget arra, hogy az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott indítvány esetén az alkalmazott jogszabály vizsgálatára is áttérjen.
- [9] Alkotmányjogi panasz benyújtásának az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelme esetén van lehetőség, amelyet vagy az alaptörvény-ellenes jogszabály bírósági alkalmazása [Abtv. 26. § (1) bekezdése], vagy a jogszabály alaptörvény-ellenes bírói értelmezése (Abtv. 27. §) okoz. A Pécsi Ítéltábla a Ve. 221. § (1) bekezdése alapján az indítványozó érintettségét elismerte (lásd a Pécsi Ítéltábla végzésének 2. oldala). E körben tehát az indítványozó egyéni alapjogsérelme az indítványban kifejtett módon nem merülhet fel; így az alkotmányjogi panaszban kifejtett indokolás nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése e) pontjának.
- [10] A Ve. 224. § (3) bekezdése c) pontjának alaptörvény-ellenességét az indítványozó tulajdonképpen arra alapozta, hogy a Ve. nem tartalmaz értelmezést a személyi azonosító tekintetében; a rendelkezés célja (ti. a beazonosíthatóság) más adatok megadásával is biztosítható. A Ve. valóban nem tartalmaz fogalom-meghatározást a személyi azonosító vonatkozásában, azonban ennek léte és a személyazonosító igazolvány számától való különbözősége köztudomású tény. Az indítványozónak mint polgármesterjelöltként nyilvántartásba vett személynek már a választási eljárás során korábban is íggy a jelöltté válása során, a Ve. 120. § (3) bekezdése szerint] személyi azonosítóját kellett megadnia. Az indítvány arra nézve nem tartalmaz indokolást, hogy önmagában az, hogy a Ve. alapján a személyi azonosítóval kerül beazonosításra a fellebbezést, illetve a bírósági felülvizsgálati kérelmet benyújtó személy, miért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) és e) pontja szerinti feltételnek. Az Alkotmánybíróság e körben megjegyzi, hogy az indítványozó által kért jogszabály-kiegészítésre a testületnek nincsen hatásköre.
- [11] Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott indítvány indokolása szerint azért alaptörvény-ellenes a Pécsi Ítéltábla jogértelmezése, mert formai okból utasította el a felülvizsgálati kérelmét, nem vette figyelembe, hogy a fellebbezésében – bár a személyi azonosítóját nem, de – a személyi igazolványának a számát megadta; a bírósági felülvizsgálati kérelemben pedig pótolta a hiányosságot. Az indítványozó álláspontja szerint ezzel megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított, a hatékony jogorvoslathoz való jogát. Tekintettel arra, hogy a Ve. kógens rendelkezést előíró 231. § (1) bekezdésének d) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a fellebbezést, ha az nem tartalmazza – egyebek mellett – a kérelmező személyi azonosítóját, az indítványozó tulajdonképpen azért tartja alaptörvény-ellenesnek a bírói döntést, mert az a jogszabályt megfelelően, nem *contra legem* módon értelmezte és alkalmazta. Az alaptörvény-ellenesség ilyen indokolása egyértelműen nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) és e) pontja szerinti feltételnek. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülésének kötelezettségéből semmiképpen nem vezethető le olyan értelmezés, amely szerint a jogorvoslat igénybevételét ne lehetne – bárki által teljesíthető – feltételhez (pl. formai feltételek, határidő) kötni.
- [12] Az Alkotmánybíróság e körben megjegyzi továbbá, hogy az Abtv. 27. § b) pontja az alkotmányjogi panasz feltételéül szabja a jogorvoslat kimerítésének kötelezettségét; az Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlata szerint [lásd pl.: a hasonló ügyben hozott 3247/2014. (X. 3.) AB végzés] az indítványozó nem merítette ki érdemben a jogorvoslatot akkor, amikor a HVB határozat elleni fellebbezését hiányosan nyújtotta be, és ezért azt a TVB – a Ve. 224. § (3) bekezdésére hivatkozva, a Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja alapján – érdemi vizsgálat nélkül elutasította [lásd még: 3073/2014. (III. 26.) AB végzés; 3131/2014. (VI. 24.) AB végzés]. Az indítvány tehát e szempontból sem felel meg a befogadási feltételeknek.
- [13] A fentiekben kifejtettek közül következően az indítvány befogadására és érdemi elbírálására nincsen lehetőség.
- [14] Az alkotmányjogi panasz elbírálása során az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság tanácsa járt el, és az Abtv. 56. § (3) bekezdése szerinti rövidített indokollással ellátott végzést hozott.

[15] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, 27. §-ára, 52. § (1) és (1b) bekezdése a), b) és e) pontjára tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés e) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 4.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1733/2019.

• • •